

مقایسه اهداف جوانان دانشگاهی ایران و نحوه خودتنظیمی رسیدن به اهداف، براساس مدل برانداشتاثر: مطالعه موردی دانشگاه شیراز

مرتضی لطیفیان، استادیار دانشگاه شیراز

لعیا بشاش، استادیار دانشگاه شیراز

مقدمه

هدف این تحقیق شناخت اهداف زندگی جوانان دانشگاه شیراز و بررسی نحوه خودتنظیمی رسیدن به اهداف در مقاطع سنی مختلف در بین دختران و پسران است. اندیشه غالب دانشمندان آن است که افراد به گونه‌ای فعالانه سعی در کنترل و بهینه‌سازی اهداف مربوط به زندگی خود و نتایج حاصل از آنها دارند. تلاش فرد برای نظم بخشی به رشد خود تحت تأثیر اهداف او از زندگی، انتظارات شخص در وصول به اهداف، باورها و نیز محدودیت‌های مربوط بدان می‌باشد (احمدی، ۱۳۸۰، عبدالمالکی، ۱۳۸۰). بدیهی است که این اهداف و باورهای فردی خود متأثر از فرهنگ جامعه است.

نتایج تحقیقات نشان داده است که اهداف افراد و گروه‌های مختلف و نیز باور آنها در مورد سازماندهی خود برای رسیدن به این اهداف ممکن است متفاوت باشد (پالکینن و کسپی، ۲۰۰۲، کرمی نوری و دیگران، ۱۳۸۱). مثلاً چنین تصور می‌شود که افراد مسن‌تر بر مسائل خود بیش از

جوان ترها واقف‌اند و ممکن است کنترل بیشتری بر شکل‌دهی رفتار و افکار خود داشته باشند و بهتر بتوانند خود را به اهداف مورد نظر نزدیک کنند. باید توجه داشت که فرد در خود تنظیمی اهداف و کنترل آنها با محدودیت‌هایی از جمله محدودیت‌های محیطی - فرهنگی و خانوادگی روبه‌روست که ممکن است اهداف فرد را تحت تأثیر قرار داده و سازماندهی شخص را دستخوش تغییر کند (باندورا، ۱۹۸۲، برانداشتاترو گیريو، ۱۹۹۴، برانداشتاتر، ۱۹۸۴a، ۱۹۸۹ و لرنر، ۱۹۸۴). به منظور محاسبه چنین تغییراتی نیاز به طرح مدل‌های کنترل فردی است (هیل، ۱۹۸۶) تا بتوان از این طریق، احساس کنترل گروه‌ها و افراد را بر اهداف زندگی خود محاسبه نمود. در پژوهش حاضر براساس مدل برانداشتاتر (۱۹۸۹) و برانداشتاتر و گیريو (۱۹۹۴) میزان کنترل افراد بر اهداف مهم زندگی خود محاسبه می‌گردد.

تحقیقات دو دهه اخیر در جهان نشان داده‌اند که برای شناخت، تبیین و پیش‌بینی کنش‌های انسان متغیرهای یک یا چندوجهی، بدون اتکا بر یک مدل نظری پیش‌بینی‌کننده نمی‌تواند کارآیی لازم را داشته باشد. مدل برانداشتاتر یک مدل ترکیبی برای تبیین فرایندهای شناختی و عاطفی و رفتاری است که به صورت ترکیبی از متغیرها حاصل می‌شود (ماناستر، ۱۹۷۷، برانداشتاتر، ۱۹۸۴b، برانداشتاتر، کرامپن و هیل، ۱۹۸۶، هارتر، ۱۹۹۹، لازاروس و لونیر، ۱۹۷۸، بیترسن و سلیگمن، ۱۹۸۴، وینر، ۱۹۸۲، وینر و لیتمن - آدیزس، ۱۹۸۰، فیدر، ۱۹۸۲). این مدل براساس نظریه شناختی خود نظم‌دهنده و با ترکیب متغیرها به شاخص‌هایی دست می‌یابد که براساس آن می‌توان اهداف زندگی فرد را شناسایی و نحوه تغییرات و کنترل آن را مورد بررسی قرار داد.

در مدل برانداشتاتر چهار شاخص به شکل ترکیبی از متغیرهای مختلف تعریف می‌شوند:

۱- باور شخص در میزان وصول به اهداف خویش (SDA): شاخص SDA به منظور سنجش میزان وصول به اهداف زندگی فرد تعریف شده است. شاخص SDA تابعی است از ادراک فاصله از اهداف رشد در زندگی (SD) و اهمیت اهداف برای فرد (pi) که به شکل جمع جبری زیر تعریف می‌گردد.

$$^1SDA_i = \text{Max}(\sum p_i sd_i) - \sum p_i sd_i$$

حاصل جبری این تابع در واقع کاهش وزنی فاصله واقعی از حداکثر فاصله ممکن از هدف است. تحقیقات نشان داده است که این ضریب با رضایت از زندگی (۰/۳۵)، ناهنجاری هیجانی (۰/۳۲-) و سازگاری (۰/۳۱) رابطه معنی داری دارد (برانداشتاتر، ۱۹۸۶).

۲- باور کنترل بر اهداف رشد فردی (PCD): این شاخص حاصل تفاوت دو متغیر است. یکی میزان ادراک فرد نسبت به اینکه وصول به اهداف رشد فردی تا چه اندازه‌ای به تلاش او وابسته است (کنترل داخلی) و دیگری آنکه به چه میزان وصول به اهداف به عوامل خارجی مرتبط می‌گردد (کنترل خارجی) که توسط ارزش اهداف فرد مورد سنجش قرار می‌گیرد. تابع این شاخص به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

$${}^2\text{PCD} = \sum (\text{ac-hc}) p_i$$

وزنی که توسط ارزش اهداف داده می‌شود مثبتی براین فرض است که ادراک کنترل فرد بر اهداف خود می‌بایستی برای اهداف با سطوح مختلف اهمیت محاسبه گردد.

۳- تمایل فرد نسبت به تغییر در رفتار خود (SCT): این شاخص به منظور اندازه‌گیری تمایل فرد به ایجاد تغییر در رفتارهای خود برای رسیدن به اهداف زندگی ساخته شده است.

$${}^3\text{SCT} = \sum p_i c_i$$

۴- واکنش عاطفی فرد نسبت به زندگی (گذشته و آینده) (APD): این شاخص واکنش هیجانی فرد را نسبت به تجارب او در پنج سال گذشته و نیز نگرش او نسبت به پنج سال آینده مورد سؤال قرار می‌دهد. محاسبه مقدار این شاخص حاصل جمع ساده واکنش‌های هیجانی فرد به گویه‌های سوالات در دو قسمت گذشته و آینده می‌باشد که از فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$${}^4\text{APD} = \sum p_e$$

بنابراین در این پژوهش پس از تعیین اهداف زندگی (رشدی) فرد، چهار شاخص مربوط به خودنظم‌دهی زندگی در گروه‌های جنسیتی و سنی مورد مقایسه قرار می‌گیرند. در واقع در ابتدا اهداف شناسایی شده و سپس این موضوع بررسی می‌شود که به چه میزان گروه‌های مختلف اهداف زندگی خود را قابل حصول می‌بینند و در صورتی که هنوز از آن فاصله دارند به چه میزان آن را تحت کنترل و حاصل تلاش خود می‌دانند و آیا میل و کششی جهت تغییر در رفتار و عقائد خود می‌بینند تا امکان تحقق اهداف را آسان‌تر سازد. در آخر واکنش عاطفی آنان نسبت به تجارب

زندگی شان در پنج سال گذشته و احساسی که در این رابطه داشته‌اند و نیز احساسی که نسبت به پنج سال آینده خود دارند، محاسبه می‌شود.

با نظر به چنین اهدافی، سؤال این تحقیق عبارت است از:

۱- آیا باورهای دختران و پسران دانشجوی دانشگاه شیراز در سنین مختلف برای حصول به اهداف زندگی، کنترل، تغییر، و واکنش عاطفی نسبت به گذشته و آینده اهداف خود، متفاوت است؟

بنابراین، چهار متغیر در تعامل بین جنسیت و سن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

روش

نمونه: در این تحقیق از ۳۰۷ دانشجوی دختر (۱۳۷) و پسر (۱۷۰) داوطلب که به روش طبقه‌بندی نسبی از دانشکده‌های مختلف دانشگاه شیراز انتخاب شده بودند استفاده شد. پراکندگی دانشجویان در طبقات مختلف در جدول شماره ۱ آورده شده است.

جدول ۱: پراکندگی فراوانی نمونه در طبقات مختلف سنی،

وضعیت خانوادگی، سطح آموزشی، رشته، و سال آموزشی

سن			خانواده		سطح آموزش			رشته					سال تحصیلی					
۳	۲	۱	۲	۱	۳	۲	۱	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	۹۱	۱۹۶	۲۷۲	۳۶	۲۳	۸۹	۱۹۵	۱۶	۶	۵۰	۱۰۶	۵۵	۷۴	۲	۵	۱۳	۶۶	۷۳

سن=۱=۱۸-۲۳، ۲=۲۴-۲۹، ۳=۳۰-بالاتر؛ خانواده=۱=متاهل، ۲=مجرد؛ سطح آموزش=۱=BS، ۲=MS، ۳=PhD؛ رشته=۱=مهندسی، ۲=علوم، ۳=علوم انسانی، تربیتی و حقوق، ۴=کشاورزی، ۵=هنر، ۶=دامپزشکی.

ابزار تحقیق

پرسشنامه خود نظم‌دهنده شناختی اهداف رشد

به منظور تهیه پرسشنامه از دو روش سود جستیم؛ یکی بعد تئوری و دیگر بعد نظرخواهی و جمع‌آوری داده‌ها. در بخش تئوری، براساس مدل برانداشتاثر ۱۶ موضوع با عنوان بهداشت و سلامت جسمانی، سلامت عاطفی، خردمندی در فهم زندگی، اعتماد به نفس، مقبولیت اجتماعی، موفقیت شغلی، توانایی اظهار خود، همدلی، استقلال فردی، موفقیت خانوادگی، توانایی در امرار معاش، زیبایی، توانایی ذهنی، رشد فردی، درستی موفقیت‌آمیز و تعهد به اخلاقیات و ایدئولوژی در نظر گرفته شد. در ابتدا گویه‌های پرسشنامه شامل ۵۰ گویه تهیه شد. سپس گویه‌ها براساس نظر چهار نفر از اساتید متخصص با تعاریف مربوطه تطبیق داده شدند. از این تعداد گویه، ۳۲ گویه به‌عنوان پرسشنامه‌های نهایی که با مدل نظری تطبیق یافته و نیز از نظر متخصصین قطعی تشخیص داده شده بود، انتخاب گردید. سپس به منظور تأیید پایانی اولیه، پرسشنامه به ۴۰ نفر از دانشجویان داده شد. نتایج اولیه بر روی ماتریس گویه‌ها حاکی از آن بود که پرسشنامه در مجموع قدرت تشکیل عوامل مختلف را داراست. بنابراین پرسشنامه برای مرحله اصلی تحقیق آماده گردید.

در مرحله بعد پرسشنامه بر روی ۳۰۷ نفر از دانشجویان دانشگاه شیراز اجرا گردید. به منظور یافتن روایی آزمون از این تحلیل عامل استفاده گردید. روش «حداکثر شباهت» برای تحلیل داده‌ها با چرخش قائم صورت پذیرفت. نتایج در جدول ۲ آورده شده است. در این تحلیل گویه‌هایی با بارعاملی کم ($< 0/30$) از تحلیل کنار گذاشته شدند.

نتایج تحلیل عامل نشان داد که ۱۶ موضوع مطرح شده به پنج عامل اصلی متناسب با مدل مزلو قابل تقسیم‌اند. عنوان هریک از عوامل براساس مشترکات سؤالات مربوط به هر عامل تعیین گردید. عامل اول که شامل اهدافی است که افراد در زمینه تحقق قانون، نظم، عدالت، ارزش‌ها و خواست‌های اجتماعی و مذهبی و عدم آشوب و تخلفات اجتماعی دارند به‌عنوان «اهداف امنیت اجتماعی» خوانده شد. عامل دوم شامل اهداف مربوط به کسب افتخار، شهرت، مقام علمی جهانی و رهبری است که به‌نام «اهداف احترام و قدر منزلت» خوانده شد. عامل سوم، اهداف

دانشجویان شامل آزادی فردی، موفقیت و امنیت شغلی و نیز امنیت سیاسی و اجتماعی و آرامش در خانواده است. بنابراین این عامل به عنوان «اهداف امنیت فردی» خوانده شد. باید توجه داشت که عنوان «فردی» به این لحاظ برای این عامل مناسب است که همه اهداف مربوط به خواست شخصی فرد برای رسیدن بدان اهداف است و شخص امنیت را در ابعاد ذکر شده برای خود خواسته است ولی در عامل اول اهدافی برای شخص مطرح بوده که فرد برای جامعه در نظر داشته است. بنابراین در عامل اول خواسته‌های فرد مربوط به اهدافی است که شخص مایل است در جامعه تحقق یابد ولی عامل سوم مشتمل بر آن دسته از اهداف است که فرد برای شخص خود می‌خواهد. عامل چهارم اهدافی را دربرمی‌گیرد که مظهر هدف و نیاز دوستی و محبت اجتماعی است. اهدافی از قبیل جلب محبت، دوستی و همدلی با دیگران و عدم احساس غربت این عامل را پوشش می‌دهند و بالأخره عامل پنجم شامل «اهداف امنیت اجتنابی» می‌شود. دانشجویان در این عامل مایلند که از آشوب‌ها و پرخاشگرگی‌های جامعه دوری گزینند (ضمیمه A).

بنابراین در مجموع پنج عامل شامل سه عامل امنیتی و یک عامل محبت و دوستی اجتماعی و یک عامل مربوط به احترام و قدر منزلت به دست آمد. همان‌گونه که مشخص است این پنج عامل با نظریه مازلو بسیار همسو است. تحلیل داده‌ها حاکی از روایی و پایایی خوب عوامل به دست آمده است. بدین ترتیب می‌توان گفت نتایج به دست آمده هم به لحاظ نظری و هم از نظر آماری از پایگاه خوبی برخوردار است و نتایج قابل اتکا خواهد بود. پس از تهیه پرسشنامه، پرسشنامه‌های مربوط به: الف) میزان فاصله فرد تا دسترسی به این اهداف، ب) میزان تلاش فرد برای وصول به اهداف و ج) میزان تغییرات لازم برای تسهیل وصول به اهداف تهیه گردید. از آنجا که سه پرسشنامه مذکور با همان گویه‌ها تهیه گردید، به لحاظ تکراری بودن متن گویه‌ها از تکرار آنها صرف نظر می‌شود.

در کلیه پرسشنامه‌ها از روش لایکرت استفاده گردید. برای متغیر مربوط به اهمیت اهداف زندگی نمرات از صفر (هیچ اهمیتی ندارد) تا ۴ (خیلی مهم است) تغییر می‌کرد. برای متغیر میزان در دسترس بودن اهداف نمرات از صفر (اصلاً در دسترس نیست) تا سه (کاملاً در دسترس

است) تغییر می‌نمود. در مورد متغیر میزان وابستگی وصول به اهداف براساس تلاش و پشتکار فرد نمرات از صفر درصد (اصلاً به تلاش من وابسته نیست) تا صد در صد (تنها به تلاش من وابسته است)، با فاصله ۲۵ نمره‌ای برای دامنه نمرات، تغییر می‌نمود. برای متغیر تمایل فرد به ایجاد تغییر در رفتار خود نمرات از صفر (هیچ) تا سه (زیاد) تغییر می‌نمود. به همین روش تمایل فرد به ایجاد تغییر رفتار خانواده نیز شرایط سیاسی-اقتصادی و فرهنگی جامعه اندازه‌گیری شد.

پرسشنامه خود نظم‌دهنده عاطفی رشد

پرسشنامه مربوط به واکنش عاطفی فرد نسبت به گذشته و آینده: آزمون مربوط به واکنش عاطفی فرد نسبت به گذشته و آینده توسط ۵ سؤال دوقطبی ساخته شد (ضمیمه B). هر سؤال در آزمون‌ها در یک پیوستار به صورت خصوصیات متقابل اندازه‌گیری شد. خصوصیات عاطفی در ابتدا براساس مدل برانداشتاثر تهیه گردید و سپس با نظر متخصصین تکمیل شد. تحلیل عاملی داده‌ها با چرخش عمودی با حداکثر شباهت برای واکنش عاطفی مربوط به پنج سال گذشته و پنج سال آینده به طور جداگانه انجام شد. نتایج حاکی از آن بود که واکنش عاطفی نسبت به گذشته و نیز واکنش عاطفی نسبت به آینده هرکدام به طور جداگانه تشکیل یک عامل می‌دهند. نتایج در جدول ۳ آورده شده است.

پس از اطمینان از مقیاس‌های به دست آمده، مقادیر شاخص‌ها براساس فرمول‌های ارائه شده در مدل محاسبه گردید. سپس محاسبات آماری براساس اهداف تحقیق مطابق زیر صورت پذیرفت.

جدول ۲: بار عاملی پنج عامل تحقیق

گویه	۱	۲	۳	۴	۵
۲۵	/۸۴				
۲۴	/۸۰				
۳۰	/۶۰				
۱۵	/۵۸				
۲۷	/۵۵				
۱۳	/۵۴				
۱۴	/۴۷				
۲۳	/۴۱				
۴		/۷۵			
۵		/۷۵			
۳		/۶۸			
۳۱		/۶۰			
۷		/۴۲			
۳۲		/۳۹			
۹			/۷۸		
۱۰			/۶۹		
۸			/۶۳		
۲۸			/۳۹		
۱۸				/۶۹	
۲۶				/۶۴	
۱۶				/۶۰	
۶				/۴۱	
۱۷				/۳۴	
۲۰					/۸۱
۱۹					/۶۹
آلفا	/۸۴	/۸۰	/۷۵	/۷۳	/۷۸
KMO	/۹۰				
آزمون	۳۴۷۱				
بارتلت	$P < /0.01$				

جدول ۳: بارعاملی واکنش عاطفی نسبت

به تجارب گذشته و آینده

گویه	F1 (آینده)	F2 (گذشته)
۶	/۸۱	/۸۰
۳	/۷۸	/۷۱
۷	/۷۷	/۷۶
۱	/۷۵	/۶۲
۴	/۷۴	/۷۶
۲	/۷۲	/۶۷
۵	/۷۱	/۶۹
آلفا	/۹۲	/۹۰
KMO	/۹۱	
آزمون	۲۸۳۳	
بارتلت	$P < /۰۰۱$	

نتایج: نتایج به دست آمده در دو بخش ارائه می گردند. در بخش اول آمار توصیفی - مقدماتی و نتایج مربوط به گویه ها و عوامل پرسشنامه آورده شده است. و در بخش دوم نتایج مربوط به سؤالات پژوهش ارائه می شود.

نتایج مقدماتی: جدول ۴ میانگین و انحراف معیار گویه ها را نشان می دهد. در این جدول گویه هایی که دارای بارعاملی کم اند و در مراحل بعد از تحلیل داده ها کنار گذاشته شده اند وجود دارد. بدین ترتیب می توان عقاید دانشجویان در مورد میزان اهمیت اهدافی از جمله سلامت جسمانی و روانی، تشکیل و اداره خانواده، ارضاء غرایز، زیبایی جسمانی و مهاجرت را شناسایی نمود.

جدول ۴: میانگین و انحراف معیار کل گویه‌های مربوط به اهداف زندگی

گویه	M	Sd	گویه	M	sd
۱- حفظ تندرستی خود	۳/۴	/۸۲	۱۷- نداشتن احساس غربت و تنهایی	۳/۰	۱/۱
۲- رها شدن از نگرانی‌های روانی	۳/۶	/۷۲	۱۸- برقراری دوستی و همدلی با دیگران	۳/۲	/۸۶
۳- رسیدن به یک مقام اجتماعی	۳/۰	۱/۰	۱۹- دوری جستن از آشوب‌های اجتماعی	۲/۸	۱/۱
۴- کسب شهرت و معروفیت	۲/۴	۱/۲	۲۰- دوری جستن از پرخاشگری موجود در جامعه	۲/۹	۱/۱
۵- کسب افتخار	۳/۰	۱/۱	۲۱- رفتن به کشوری دیگر برای برآوردن نیاز	۲/۱	۱/۴
۶- جلب احترام دیگران	۳/۲	/۹۱	۲۲- گرسنه نماندن خود و خانواده ام	۳/۳	/۹۷
۷- کسب موفقیت تحصیلی	۳/۵	/۸۴	۲۳- رها شدن از احساس پوچی در زندگی	۳/۵	/۹۴
۸- کسب استقلال و آزادی خود	۳/۶	/۷۰	۲۴- کمک به تحقق قانون و نظم در جامعه	۳/۰	۱/۰
۹- رسیدن به امنیت شغلی، سیاسی، اجتماعی	۳/۶	/۶۹	۲۵- کمک به تحقق عدالت اجتماعی	۳/۱	۱/۰
۱۰- کسب موفقیت شغلی	۳/۵	/۷۱	۲۶- یافتن دوست	۳/۱	/۹۰
۱۱- تشکیل خانواده	۲/۶	۱/۲	۲۷- نداشتن احساس انزجار و تنفر از جامعه	۲/۸	۱/۱
۱۲- برقراری روابط جنسی	۱/۹	۱/۳	۲۸- نبود مشاجره در خانواده	۳/۵	/۸۲
۱۳- کمک به تحقق ارزش‌ها و خواست‌های اجتماعی	۲/۷	۱/۰	۲۹- زیبایی جسمانی	۲/۸	۱/۰
۱۴- کمک به تحقق ارزش‌ها و خواست‌های مذهبی	۲/۴	۱/۲	۳۰- نبود قتل و جنایت و دزدی در جامعه	۳/۲	۱/۰
۱۵- خدمت و کمک به مردم	۳/۱	/۹۳	۳۱- رسیدن به مرتبه علمی جهانی	۲/۷	۱/۲
۱۶- جلب محبت و رضایت دیگران	۳/۰	/۹۶	۳۲- هدایت و رهبری مردم	۲/۱	۱/۳

اگر در مجموع گویه‌هایی که مساوی یا کمتر از یک هستند به‌عنوان گویه‌هایی در نظر گرفته شود که کمترین اهمیت را از نظر فرد دارند و گویه‌های مساوی سه و بیشتر را به‌عنوان ارزشمندترین اهداف و گویه‌های بین این دو مقدار به‌عنوان حد متوسط از نظر دانشجویان مدنظر قرار داده شود آنگاه به‌خوبی از جدول مشخص است که هیچ هدفی وجود ندارد که از ارزش کمی برخوردار باشد بلکه اغلب اهداف از اهمیت بالایی برخوردارند. در این طبقه‌بندی هدف ارضاء غرائز از کمترین مقدار دامنه برخوردار است. بعد از این هدف، دو هدف دیگر جزء اهدافی قرار دارند که اهمیت آنان به میزان بقیه اهداف نیست، یکی هدف هدایت و رهبری مردم و دیگری هدف مهاجرت از کشور.

از مجموع اهداف بسیار مهم، بیشترین میانگین ($\geq 3/5$) مربوط به اهداف رها شدن از مشکلات روانی، عدم مشاجره در خانواده، عدم احساس پوچی در زندگی، و داشتن آزادی، و امنیت و موفقیت شغلی و تحصیلی است.

نتایج مربوط به سؤالات پژوهش: با توجه به اینکه در بخش اهداف خود نظمه‌ده زندگی پنج عامل شناسایی گردید و نیز با توجه به فرمول‌های مطرح شده در مدل و محاسبه شاخص‌های: ۱- باور شخص در وصول به اهداف زندگی SDA، ۲- تمایل فرد به تغییر در رفتار خود (و خانواده و محیط اجتماعی) SCT، ۳- باور فرد نسبت به میزان کنترل برای رسیدن به اهداف PCD، ۴- واکنش عاطفی نسبت به گذشته و آینده APD، چهار سؤال تحقیق در هر یک از زمینه‌های چهارگانه یادشده مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای هر یک از سؤال‌های تحقیق اثر احتمالی متغیرهای مداخله‌گر سنجش شده در این پژوهش (شامل سطوح آموزشی لیسانس، فوق لیسانس و دکتری، رشته تحصیلی، سال تحصیلی و وضعیت تأهل) بررسی و در صورتی که تأثیر داشته باشند اثر آنها خنثی می‌گردد. اما قبل از بررسی سؤال‌های پژوهش به اهداف و رابطه آن با متغیرهای تحقیق پرداخته می‌شود. جداول ۵ و ۶ حاصل این بررسی را نشان می‌دهد.

جدول ۵: بررسی احتمال تأثیر متغیرهای مداخله گر بر اهداف زندگی

وضعیت تاهل	سال دانشجو	رشته	سطح آموزش	هدف
$t(1302)=7/1$ </01 $m(3/3)>s(2/9)^*$	$F(4و155)=1/6$ ns	$F(5و303)=1/3$ ns	$F(2و303)=1/40$ ns	هدف امنیت اجتماعی
$t(1301)=1/41$ ns	$F(4و156)=1/44$ ns	$F(5و302)=2/7$ ns	$F(2و302)=1/5$ ns	هدف احترام- قدر و منزلت
$t(1305)=3/2$ ns	$F(4و156)=1/80$ ns	$F(5و306)=1/7$ ns	$F(2و306)=1/51$ ns	هدف امنیت فردی
$t(1305)=1/4$ ns	$F(4و157)=1/8$ ns	$F(5و306)=2/3$ </05 $4(2/9)<6(3/5)$	$F(2و306)=1/56$ ns	هدف نیاز دوستی و محبت اجتماعی
$t(1302)=4/7$ </05 $m(3/2)>s(2/8)$	$F(4و154)=2/2$ ns	$F(5و303)=1/80$ ns	$F(2و305)=2/2$ ns	هدف امنیت اجتنابی

* اعداد داخل پرانتز مقدار میانگین است. S=Single مجرد m=married متأهل

جدول ۶: تحلیل واریانس چند متغیره اهداف برای عوامل سن و جنسیت با کنترل تأهل و رشته

	F	Sig	
هدف امنیت اجتماعی	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=/۰۲ سن (۲ و ۲۹۵)=/۰۳ نمره (۲ و ۲۹۵)=/۳۸	ns ns ns	
هدف احترام - قدر و منزلت	جنسیت (۱ و ۲۹۴)=/۰۸ سن (۲ و ۲۹۴)=۲/۲ نمره (۲ و ۲۹۴)=۱/۴	ns ns ns	
هدف امنیت فردی	جنسیت (۱ و ۲۹۸)=/۲۳ سن (۲ و ۲۹۸)=/۵۳ نمره (۲ و ۲۹۸)=/۴۶	ns ns ns	
هدف نیاز دوستی و محبت اجتماعی	جنسیت (۱ و ۲۹۸)=۶/۷ سن (۲ و ۲۹۸)=/۴۱ نمره (۲ و ۲۹۸)=۱/۱	</۰۱ ns ns	f(۳/۳)>m(۲/۹)
هدف امنیت اجتنابی	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=۳/۷ سن (۲ و ۲۹۵)=۱/۲ نمره (۲ و ۲۹۵)=۳/۰	</۰۵ ns ns	f(۳/۱)>m(۲/۸)

مرد=m، زن=f،

نتایج حاکی از آن است که در مورد هدف نیاز به دوستی و محبت اجتماعی بین دختران و پسران تفاوت عمده وجود دارد و دختران این نیاز را جزء اهداف مهم‌تر زندگی خود نسبت به پسران قرار می‌دهند. همچنین دختران از اهداف اجتنابی برای امنیت بیش از پسران استفاده می‌کنند.

سؤال اول: آیا باورهای دختران و پسران دانشجوی دانشگاه شیراز در سنین مختلف برای وصول به اهداف زندگی خود متفاوت است؟

بررسی اولیه در مورد تأثیر احتمالی متغیرهای مداخله‌گر حاکی از تأثیر سطح آموزشی، رشته تحصیلی آن بر باور حصول هدف می‌باشد (جدول ۷). بنابراین اثر این مجموعه از متغیرها برای مقایسه دختران و پسران در مورد متغیر وابسته وصول به هدف حذف گردید.

جدول ۷: تأثیر متغیرهای مداخله‌گر بر میزان وصول به هدف (SDA)

مقطع	سطح آموزش	رشته *	سال دانشجو	وضعیت تاهل
هدف امنیت اجتماعی	F(۲و۲۹۵)=۳/۳ </۰.۵ MS<BS, PhD	F(۵و۲۹۵)=۲/۵ </۰.۵ ۳>۶	F(۴و۱۵۳)=۳۳ ns	t(۲۹۳)=-۰/۹۳ ns
هدف احترام- قدر و منزلت	F(۲و۳۰۲)=۳/۵ </۰.۵ MS> PhD	F(۵و۳۰۲)=۲/۴ ns	F(۴و۱۵۶)=۱/۴ ns	t(۳۰۰)=-۱/۶ ns
هدف امنیت فردی	F(۲و۳۰۰)=۱/۹ ns	F(۵و۳۰۰)=۱/۴ ns	F(۴و۱۵۲)=۰/۵۲ ns	t(۲۹۸)=- ۱/۸ ns
هدف نیاز دوستی و محبت اجتماعی	F(۲و۳۰۲)=۴/۷ ns	F(۵و۳۰۲)=۱/۵ ns	F(۴و۱۵۶)= ۱/۷۶ ns	t(۳۰۰)=-۰/۹۲ ns
هدف امنیت اجتنابی	F(۲و۳۰۲)=۴/۷ ns	F(۵و۳۰۱)=۳/۹ ns	F(۴و۱۵۳)= ۱/۶۸ ns	t(۲۹۹)=-۱/۱ ns

* علوم انسانی=۳، دامپزشکی=۶، دکتری=Ph.D، فوق لیسانس=MS، لیسانس=BS

در همین جدول آزمون شفه حاکی از آنست که دانشجویان دوره کارشناسی و دکتری خود را به هدف مربوط به امنیت اجتماعی نزدیک‌تر از دانشجویان کارشناسی ارشد می‌بینند اما در مورد هدف مربوط به احترام و قدر و منزلت، دانشجویان کارشناسی ارشد نسبت به دانشجویان دکتری دسترسی به هدف را نزدیک‌تر می‌دانند.

در مورد رشته دانشجو که براساس دانشکده‌های مربوط اندازه‌گیری شده بود باید گفت بیشترین حد اختلاف در مورد هدف امنیت اجتماعی است که بین دانشجویان دامپزشکی و علوم انسانی وجود داشت.

پس از این مقدمه به سؤال اول تحقیق یعنی مقایسه باور دختران و پسران در سنین مختلف برای وصول به اهداف زندگی خود می‌پردازیم. جدول ۸ نتایج تحلیل واریانس تک متغیره در عامل جنسیت و سن و کنترل متغیرهای مداخله‌گر رشته و سطح تحصیلی را نشان می‌دهد.

نتایج حاکی از آن است که بین دختران و پسران تنها در مورد عامل اول یعنی وصول به امنیت اجتماعی تفاوت وجود دارد و پسران بیشتر از دختران خود را بدین هدف نزدیک می‌بینند. همچنین در مقایسه گروه‌های سنی، گروه سنی ۲۳-۱۸ نسبت به بزرگ‌ترین گروه سنی (بالا تر- ۳۰) خود را به هدف امنیت اجتماعی نزدیک می‌بینند. در سایر اهداف زندگی تفاوتی بین دختران و پسران و گروه‌های سنی وجود ندارد. بنابراین الگوی وصول به هدف برای دو عامل یکسان است و نیز در هیچ موردی تعاملی بین این دو دیده نمی‌شود. قابل ذکر است که نتایج حاصل، پس از حذف اثر رشته دانشگاهی، سطح تحصیلی، وضعیت تأهل و سال تحصیلی می‌باشد.

جدول ۸: تحلیل واریانس چند متغیره باور وصول به هدف برای عوامل سن و جنسیت با کنترل

رشته و سطح تحصیلی

	F	Sig**	
SDA ₁ *	جنسیت (۱ و ۲۸۸)=۴/۶	P</۰۵	m>f
	سن (۲ و ۲۸۸)=/۶۰	ns	
	نمره (۲ و ۲۸۸)=/۶۴	ns	
SDA ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=۱/۲	ns	
	سن (۲ و ۲۹۵)=۲/۷	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۵)=/۷۰	ns	
SDA ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۳)=۱/۷	ns	
	سن (۲ و ۲۹۳)=۲	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۳)=۱/۱	ns	
SDA ₄	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=۲/۵	ns	
	سن (۲ و ۲۹۵)=/۹	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۵)=۱/۴	ns	
SDA ₅	جنسیت (۱ و ۲۹۴)=/۵	ns	
	سن (۲ و ۲۹۴)=۱/۳	P</۰۵	۱>۳
	نمره (۲ و ۲۹۴)=/۵	ns	

SDA = باور حصول هدف

*شماره‌های ۱ تا ۵ به ترتیب مربوط به ۵ هدف امنیت اجتماعی، احترام و قدر و منزلت، امنیت فردی، نیاز به دوستی و محبت اجتماعی و امنیت اجتنابی است.

گروه سنی ۳۰ و بالاتر=۳

زن=f و مرد=m**

گروه سنی ۲۳-۱۸=۱

سؤال دوم: آیا میزان باور دختران و پسران دانشجوی دانشگاه شیراز در سنین مختلف نسبت به کنترل اهداف زندگی متفاوت است؟

برای بررسی این سؤال نیز مثل سؤال اول در ابتدا به موضوع تأثیر احتمالی متغیرهای مداخله‌گر پرداخته می‌شود. جدول ۹ حاصل این بررسی را نشان می‌دهد.

جدول ۹: بررسی تأثیر متغیرهای مداخله‌گر بر باور کنترل اهداف زندگی (PCD)

وضعیت تاهل	سال دانشجوی	رشته*	مقطع آموزشی	
t(۲۸۹)=/۲۰ ns	F(۴و۱۵۰)=/۷۵ ns	F(۵و۲۹۱)=/۶۲ ns	F(۲و۲۹۱)=/۹۷ ns	کنترل امنیت اجتماعی
t(۲۹۶)=/۵۵ ns	F(۴و۱۵۵)=/۶۰ ns	F(۵و۲۹۸)=/۳۳ ns	F(۲و۲۹۸)=/۵ ns	کنترل هدف احترام و قدر و منزلت
t(۲۹۳)=/۱۵ ns	F(۴و۱۵۰)=/۱۶ ns	F(۵و۲۹۵)=۲/۷ </0.۵ ۳<۱	F(۲و۲۹۵)=/۱۵ ns	کنترل هدف امنیت فردی
t(۳۰۲)=/۱۳ ns	F(۴و۱۵۶)=/۶۰ ns	F(۵و۳۰۴)=/۱۸ ns	F(۲و۳۰۴)=/۰۴ ns	کنترل هدف نیاز به دوستی و محبت اجتماعی
t(۳۰۲)=-/۶۸ ns	F(۴و۱۵۶)=/۱۲ ns	F(۵و۳۰۴)=/۹۲ ns	F(۲و۳۰۴)=/۱۳ ns	کنترل هدف اجتناب امنیتی

کشاورزی=۴، علوم انسانی=۳، مهندسی=۱

رشته دانشجوی تنها متغیر مداخله‌گری است که بر کنترل فرد نسبت به هدف امنیت فردی تأثیر می‌گذارد. به طوری که دانشجویان رشته‌های مهندسی وصول به هدف را کمتر از سایر دانشکده‌ها به‌ویژه در مقایسه با رشته‌های علوم انسانی و کشاورزی وابسته به تلاش و تحت کنترل خود می‌دانند. بنابراین تنها متغیری که باید تأثیر آن خشی گردد رشته دانشجوی است. نتایج جدول ۱۰ نشان‌دهنده تحلیل واریانس چند متغیره میزان باور کنترل فرد در وصول به اهداف خود است. در این تحلیل تأثیر دو عامل سن و جنسیت با کنترل متغیر مداخله‌گر رشته بر متغیر وابسته باور کنترل محاسبه شده است. مقایسه گروه‌های سنی هیچ‌گونه تفاوتی را بین باور کنترل اهداف زندگی نشان نمی‌دهد اما در مورد دختران و پسران در مورد دو عامل میزان باور کنترل فرد در وصول به هدف زندگی خود در بین دختران و پسران دانشگاهی در دو عامل میزان کنترل امنیت اجتماعی و امنیت فردی متفاوت است و این میزان با اختلاف زیاد بین این دو گروه و به نفع پسران است. یعنی پسران بیش از دختران معتقدند که رسیدن به هدف فوق تحت کنترل و وابسته به تلاش آنهاست.

جدول ۱۰: تحلیل واریانس چند متغیره باور میزان کنترل وصول به هدف برای عوامل سن و

جنسیت با کنترل رشته تحصیلی

	F	Sig	Scheffe
PCD ₁ *	جنسیت (۱ و ۲۸۵)=۶/۳	</۰۱	m(۲۸) > f(۲۸)
	سن (۲ و ۲۸۵)= /۸	ns	
	نمره (۲ و ۲۸۵)= /۵	ns	
PCD ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۲)=۱/۳	ns	
	سن (۲ و ۲۹۲)= /۶۰	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۲)= /۲۳	ns	
PCD ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۳)=۷/۱	</۰۱	m(۱۰۹) > f(۴۹)
	سن (۲ و ۲۹۳)= /۴	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۳)= /۵	ns	
PCD ₄	جنسیت (۱ و ۲۹۸)= /۰۱	ns	
	سن (۲ و ۲۹۸)= ۱	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۸)= /۳۷	ns	
PCD ₅	جنسیت (۱ و ۲۹۸)= /۱۱	ns	
	سن (۲ و ۲۹۸)= /۰۸	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۸)= /۲۷	ns	

*PCD = میزان کنترل وصول هدف

*شماره‌های ۱ تا ۵ بترتیب مربوط به ۵ هدف امنیت اجتماعی، احترام و قدر و منزلت، امنیت فردی، نیاز به دوستی و محبت اجتماعی و امنیت اجتنابی است.

m= مرد , f= زن

سؤال سوم: آیا میزان تمایل دختران و پسران دانشجوی دانشگاه شیراز در سنین مختلف نسبت به تغییر در زندگی متفاوت است؟

جدول ۱۱ به بررسی تأثیر احتمالی متغیرهای مداخله‌گر بر تمایل فرد به تغییر در رفتار و عقاید خود می‌پردازد. داده‌ها حاکی از آن است که دانشجویان دانشکده‌های مختلف در تمایل به تغییر در رفتار و عقاید خود در جهت وصول به دو هدف تفاوت‌هایی دارند. دو هدفی که بین دانشجویان دانشکده‌ها متفاوت است عبارتند از تمایل به تغییر در رفتار و عقاید خود در مورد

وصول به هدف امنیت فردی و دیگری برای کسب محبت و دوستی اجتماعی است. در این رابطه بیشترین تمایل به ایجاد تغییر در خود مربوط به دانشکده‌های مهندسی و علوم انسانی و کشاورزی است.

جدول ۱۱: بررسی تأثیر متغیرهای مداخله‌گر بر تمایل تغییر در عقاید و رفتار خود (SCT)

مقطع	سطح آموزش	رشته*	سال دانشجو	وضعیت تاهل
تمایل به تغییر در خود برای هدف امنیت اجتماعی	F(۲,۲۹۴)=/۴۲ ns	F(۵,۲۹۴)=۱/۱ ns	F(۴,۱۵۲)=/۶۷ ns	t(۲۹۲)=/۱۴ ns
تمایل به تغییر در خود برای هدف احترام- قدر و منزلت	F(۲,۲۹۹)=/۰۷ ns	F(۵,۲۹۹)=۱/۱ ns	F(۴,۱۵۵)=/۶۸ ns	t(۲۹۷)=/۴۵ ns
تمایل به تغییر در خود برای هدف امنیت فردی	F(۲,۳۰۱)=/۶۶ ns	F(۵,۳۰۱)=۳/۳ </۰۱ و ۳<۶	F(۴,۱۵۵)=/۲۹ ns	t(۲۹۹)=/۲۲ ns
تمایل به تغییر در خود برای هدف نیاز دوستی و محبت اجتماعی	F(۲,۳۰۷)= ۱ ns	F(۵,۳۰۷)=۲/۲ </۰۵ و ۴<۶	F(۴,۱۵۷)=/۱۱ ns	t(۳۰۵)=/۷۳ ns
تمایل به تغییر در خود برای هدف امنیت اجتنابی	F(۲,۳۰۳)=/۳۰ ns	F(۵,۳۰۳)=۱/۸ ns	F(۴,۱۵۶)= ۱ ns	t(۳۰۱)=/۶۷ ns

دامپزشکی=۶, کشاورزی=۴, علوم انسانی=۳, مهندسی=۱

با توجه به نتایج به دست آمده رشته تحصیلی دانشجویان دانشکده‌ها به عنوان عامل مداخله‌گر کنترل می‌شود. جدول ۱۲ نتایج تحلیل واریانس چند متغیره تمایل به تغییر رفتار و عقاید خود با دو عامل جنسیت و سن و با حذف تأثیر رشته تحصیلی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲: تحلیل واریانس چند متغیره تمایل به تغییر رفتار و عقاید خود برای دو عامل سن و

جنسیت با کنترل رشته تحصیلی

	F	Sig	Scheffe
SCT ₁ *	جنسیت (۱ و ۲۸۸) = ۸/۵ سن (۲ و ۲۸۸) = ۱/۷ نمره (۲ و ۲۸۸) = ۶/۱	</۰۰۵ ns ns	m(۲/۰) > f(۱/۶)
SCT ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۳) = ۱/۶ سن (۲ و ۲۹۳) = ۷/۱ نمره (۲ و ۲۹۳) = ۲/۷	ns ns ns	
SCT ₂	جنسیت (۱ و ۲۹۵) = ۳/۷ سن (۲ و ۲۹۵) = ۳/۷ نمره (۲ و ۲۹۵) = ۰/۳	</۰۰۵ ns ns	m(۲/۲) > f(۱/۹)
SCT ₄	جنسیت (۱ و ۳۰۱) = ۱/۴ سن (۲ و ۳۰۱) = ۲/۸ نمره (۲ و ۳۰۱) = ۵/۱	ns ns ns	
SCT ₅	جنسیت (۱ و ۲۹۷) = ۳/۵ سن (۲ و ۲۹۷) = ۳/۷ نمره (۲ و ۲۹۷) = ۳/۸	ns ns ns	

SCT = تمایل به تغییر در رفتار و عقاید خود

*شماره‌های ۱ تا ۵ به ترتیب مربوط به ۵ هدف امنیت اجتماعی، احترام و قدر و منزلت، امنیت فردی، نیاز به دوستی و محبت اجتماعی و امنیت اجتنابی

مقایسه دانشجویان دختر و پسر نشان می‌دهد که پسران تمایل بیشتری نسبت به دختران برای تغییر عقاید و رفتار خود برای رسیدن به امنیت اجتماعی و رسیدن به امنیت فردی دارند.

گروه‌های سنی هیچ‌گونه تفاوتی در عوامل پنجگانه نشان ندادند. همچنین تعامل جنسیت و سن نیز معنی‌دار نبود.

سؤال چهارم: آیا واکنش عاطفی دختران و پسران دانشجوی دانشگاه شیراز در سنین مختلف نسبت به تجربه گذشته خود و نگرش نسبت به آینده متفاوت است؟

از آنجائی که واکنش عاطفی فرد نسبت به گذشته و نیز آینده توسط دو عامل جداگانه سنجیده می‌شود، ابتدا تأثیر احتمالی متغیرهای مداخله‌گر سنجیده شده و سپس تعامل جنسیت و سن بر آن تعیین می‌گردد. جدول ۱۳ تأثیر متغیرهای مداخله‌گر را نشان می‌دهد. داده‌ها حاکی از آن است که دانشجویان مقاطع مختلف آموزشی و رشته‌های مختلف دارای احساسات مختلفی نسبت به تجارب گذشته خود می‌باشند. در این رابطه دانشجویان دکتری نسبت به فوق لیسانس دارای احساسات مثبت‌تری هستند و دانشجویان مهندسی احساسات و هیجانات تلخ‌تری نسبت به سایر دانشجویان به‌ویژه علوم انسانی و دامپزشکی دارند. ولی در مورد آینده این تفاوت‌ها دیده نمی‌شود.

جدول ۱۳: بررسی تأثیر متغیرهای مداخله‌گر بر واکنش عاطفی (APD)

وضعیت تاهل	سال دانشجو	رشته	سطح آموزش	مقطع
$t(300) = /66$ ns	$F(4 و 156) = 1/1$ ns	$F(5 و 302) = 3/4 < /0.1$ 3 و 6 < 1	$F(2 و 302) = 4/3 < /0.1$ PhD > MS	واکنش عاطفی نسبت به گذشته
$t(300) = -/21$ ns	$F(4 و 155) = 1/1$ ns	$F(5 و 302) = 2/2$ ns	$F(2 و 302) = 2/5$ ns	واکنش عاطفی نسبت به آینده

جدول ۱۴: تحلیل واریانس چند متغیره واکنش عاطفی برای دو عامل سن و جنسیت با کنترل

مقطع تحصیلی و رشته

	F	Sig	Scheffe
APD(p)*	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=/۰۹	Ns	
	سن (۲ و ۲۹۵)=۳/۹	</۰۵	۲ < ۳ و ۱
	نمره (۲ و ۲۹۵)=/۷۳	Ns	
APD(f)	جنسیت (۱ و ۲۹۵)=/۱۲	Ns	
	سن (۲ و ۲۹۵)=۲/۲	ns	
	نمره (۲ و ۲۹۵)=/۸۸	ns	

*APD=واکنش عاطفی

نتایج، نشان دهنده آن است که واکنش عاطفی دانشجویان گروه سنی ۲۴ تا ۲۹ سال هم از گروه جوانتر از خود و هم از گروه بزرگتر از خود نسبت به گذشته منفی تر هستند ولی در مورد آینده تفاوتی وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج نشان داده که ۵ هدف اصلی از نظر دانشجویان به عنوان اهداف مهم زندگی تلقی می شوند که شامل سه نوع هدف، یکی امنیتی، دیگری تعلق و دوستی اجتماعی و آخری نیز به قدر و منزلت فردی تعلق دارد. سه هدف امنیتی عبارتند از: (۱) هدف تحقق امنیت اجتماعی (شامل برقراری عدالت و نظم و قانون در جامعه و رفع مشکلاتی از قبیل قتل و دزدی و جنایت، و تحقق ارزش ها و خواست های اجتماعی - مذهبی)، (۲) هدف تحقق امنیت فردی (شامل رسیدن به آزادی فردی، تأمین امنیت شغلی، سیاسی، اجتماعی و خانوادگی)، (۳) هدف تأمین امنیت از طریق اجتناب از مشکلات اجتماعی (مثل فرار از آشوب ها و پرخاشگری های اجتماعی)، هدف تعلق اجتماعی عبارتست از هدف فرد برای رسیدن به تعلق، دوستی و محبت اجتماعی (شامل دوست یابی و برقراری روابط صمیمانه با دیگران و جلب رضایت آنان) و بالأخره هدف قدر

منزلت (مشمول بر موضوعاتی از قبیل کسب افتخار و شهرت و رسیدن به یک مقام اجتماعی و کسب مرتبه علمی جهانی).

از آنجائی که پژوهش حاضر براساس یک مدل نظری (مدل برانداشتاتر) خود نظم‌دهی انجام پذیرفته است که در آن چهار ایندکس به صورتی ارگانیک به هم مرتبطند، بحث از نتایج با مقایسه دختران و پسران در سنین مختلف در پنج هدف موردنظر با توجه به این ارتباط ارگانیک صورت می‌گیرد.

کسب امنیت اجتماعی در زندگی: نتایج نشان داد که دختران و پسران دانشجو هیچ‌گونه تفاوتی در مقاطع سنی مختلف از ۱۸ ساله تا بیش از ۳۰ ساله در میزان ارزش این هدف در زندگی با هم ندارند. آنها در مجموع معتقدند که برقراری نظم، عدالت، و قانون و تحقق خواست‌ها و ارزش‌های اجتماعی - مذهبی از اهداف مهم زندگی آنان است.

همه دانشجویان و به‌ویژه پسران معتقدند برای رسیدن به این هدف فاصله چندانی ندارند و نزدیک‌ترین هدف در زندگی برای آنان همین هدف امنیت اجتماعی است. ولی ضعیف‌ترین کنترل، به‌ویژه برای دختران، برای وصول به این هدف وجود دارد. به بیانی دیگر دانشجویان معتقدند که تلاش کنونی آنها به هیچ‌وجه برای رسیدن به هدف امنیت اجتماعی کافی نیست و باید به صورتی جدی در رفتار و عقاید خود تغییر ایجاد کنند تا بتوانند به هدف امنیت اجتماعی نزدیک شوند. ولی در همین بخش یعنی ایجاد تغییر نیز، توجه خود را بیش از آنکه بر خود و خانواده خود معطوف دارند متوجه تغییرات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می‌دانند و راه‌حل اساسی را در ایجاد این تغییرات می‌بینند. بنابراین از نظر دانشجویان دانشگاه شیراز برای برقراری عدالت، نظم و قانون در جامعه در درجه اول باید متوجه تغییر در جامعه و سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی باشیم. نتایج حاکی از آن بود که این اندیشه برای دانشجویان تمایل و انگیزشی قوی برای ایجاد تغییر به همراه داشت و این امر برای پسران دانشجو با قدرت بیشتری نسبت به دختران مطرح است.

با توجه به اینکه داده‌های این تحقیق در حدود یکسال پیش جمع‌آوری شده است می‌توان بسیاری از تحولات دانشجویی سال گذشته، به‌ویژه فعالیت‌های پسران، را با توجه به نتایج این

تحقیق محتمل دانست. زمانی که دانشجویان اعم از دختر و پسر در تمامی سطوح سنی هدفی را در زندگی مهم دانسته و رسیدن به آن را میسر می‌بینند و نیز کنترل‌های فردی را مؤثر ندانسته بلکه معتقدند که تغییرات در بخش سیاسی- اجتماعی و فرهنگی باید انجام گیرد. می‌توان احتمال داد که حرکت‌های دانشجویی آماده شکل‌گیری برای رسیدن به اهداف باشد. با توجه به اینکه این نتایج پس از یکسان‌سازی متغیرهای رشته دانشجوی، وضعیت تأهل، سال دانشجو و سطوح یا دوره‌های آموزشی است، می‌توان به گسترش داده‌ها بر کلیه دانشجویان و نقش مهم آن پی برد. از آنجائی که در این تحقیق نظر دانشجویان در مورد تغییرات لازم در بخش‌های مختلف اجتماعی به‌طور مشخص مورد سؤال قرار نگرفته بود بنابراین نمی‌توان به‌طور دقیق معلوم کرد که در کدام بخش اجتماعی نیاز به تغییر بیشتر احساس می‌شود و به‌نظر می‌رسد در این زمینه به تحقیق بیشتری نیاز باشد.

معمولاً انتظار می‌رود مردم در فاصله سنی مختلف به‌ویژه در فاصله زمانی ۶ و ۱۲ سال، اهداف خود را تغییر دهند ولی در این تحقیق چنین نتیجه‌ای به‌دست نیامد. این نتیجه می‌تواند نشان‌دهنده آن باشد که در فاصله سنی بیش از ۱۲ سال هنوز هدف امنیت اجتماعی به‌گونه‌ای یکسان در مقاطع سنی و با شدت برای جوانان و بزرگسالان دانشجوی شیرازی (و به احتمالی کشور) باقی‌مانده است. بدین ترتیب یکی از عوامل اصلی جنبش‌های اجتماعی دانشجویی می‌تواند وصول به اهداف زندگی آنان از جمله هدف امنیت اجتماعی باشد و تا زمانی که این اهداف به‌گونه‌ای جدی برای آنان مطرح است و برای رسیدن بدان تغییرات درون اجتماعی را لازم می‌دانند و به این تغییرات تمایل نشان می‌دهند، انتظار حرکت‌های اجتماعی از آنان می‌رود.

باید توجه داشت که دانشجویان در این نمونه به آینده خود بسیار امیدوارند و این امید به صورتی فاحش با تجارب عاطفی و احساسی آنان نسبت به سال‌های گذشته زندگیشان متفاوت است. بنابراین اندیشه‌های نوجوانان با نوعی خوش‌بینی مثبت به آینده همراه است و در مجموع حاکی از امیدوار بودن آنان می‌باشد.

کسب احترام و قدر و منزلت: نتایج حاکی از آن بود که در کلیه سطوح سنی بین دختران و پسران تفاوتی وجود ندارد. به بیانی دیگر کلیه دانشجویان اهمیت این هدف را در زندگی خود (هم وزن

هدف اجتنابی - امنیتی) نسبت به سایر اهداف زندگی در کمترین حد می‌بینند و رسیدن به این هدف را نسبتاً در کنترل شخص خود و نزدیک می‌بیند و در صورت نیاز، تغییر برای حصول سریعتر به هدف آن را متوجه تغییر در رفتار و عقاید خود و نیز تغییر در جامعه و فرهنگ و سیاست می‌دانند. بنابراین آنها معتقدند رسیدن به افتخار، شهرت و کسب یک مقام اجتماعی و یا رسیدن به یک مرتبه علمی نیاز به تلاش آنها دارد و در صورت لزوم باید در خود و جامعه تحول ایجاد نمایند تا وصول به هدفشان ممکن گردد. از آنجائی که از نظر دانشجویان رسیدن به هدف به مقدار زیادی وابسته به تلاش فرد است بنابراین می‌توان انتظار داشت که دانشجویان برای رسیدن به هدف احترام و منزلت اجتماعی بیشتر متوجه خود و احیاناً تغییرات در خود باشند هرچند که موانع اجتماعی را نیز باید مرتفع سازند.

همان‌گونه که در نظریه مازلو (۱۹۶۸) و هدف احترام و منزلت برای فرد در مرتبه‌ای بالاتر از هدف امنیت، دوستی و همدلی اجتماعی قرار دارد، نتیجه به دست آمده در راستای تأیید این نظریه یعنی ارزش کمتر این هدف نسبت به امنیت اجتماعی و امنیت فردی و نیز هدف محبت و همدلی اجتماعی قرار دارد. بنابراین مطابق با پیش‌بینی علمی نظریه می‌توان انتظار داشت که به طور متوسط فعالیت دانشجویان در رسیدن به احترام و قدر و منزلت تا زمانی که هدف امنیت و پس از آن هدف دوستی و همدلی اجتماعی نسبتاً تحقق یابد در اولویت قرار نخواهد گرفت.

بنابراین با توجه به دیدگاه نظری مازلو در طبقه‌بندی اهداف زندگی و با تأکید بر نتایج این پژوهش به شکلی جدی این موضوع می‌تواند مطرح باشد که هدف‌های زندگی دانشجویان در بخش کسب مقام علمی و تحصیلی و افتخار و شهرت در متوسط دانشجویان تحت شعاع هدف‌های امنیتی زندگی آنان قرار می‌گیرد. این موضوع می‌تواند در آینده در صورت عدم تأمین نیاز امنیتی، لطمات جدی بر پیکر علمی جامعه وارد سازد.

اهمیت این موضوع با توجه به مطالب قبل که نشان‌دهنده عدم ارضاء نیاز امنیتی در مقاطع سنی مختلف بود می‌تواند برای مسئولان و مدیران کشور هشداردهنده باشد زیرا عدم تأمین این نیاز برای وجهه علمی - تخصصی جامعه در آینده مشکلی جدی ایجاد خواهد نمود.

هرچند که توجه به استعدادهای درخشان در جامعه و به ویژه در دانشگاه‌های کشور، توجهی بجا و معقول است (اگرچه در استراتژی پرداختن به توانایی‌های آنان مناقشات جدی می‌تواند مطرح باشد) ولی از آنجا که متوسط متخصصین پشتوانه علمی - تخصصی حاکم بر جامعه را تشکیل می‌دهند و بنابراین توجه خاص به تعداد ویژه از دانشجویان اولاً نیاز علمی - تخصصی جامعه را پاسخ نخواهد داد ثانیاً احتمال آن می‌رود که این گروه اقلیت نیز خود تحت تأثیر هدف‌های امنیتی قرار داشته باشند و هدف‌های علمی را نیز به‌عنوان ابزاری برای رسیدن به هدف‌های امنیتی حاکم بر زندگی خود بدانند. البته این موضوع می‌تواند با دقت بیشتری در آینده مورد پژوهش قرار گیرد زیرا که به‌طور خاص جزء اهداف این پژوهش قرار نداشت.

کسب امنیت فردی: هدفی که دانشجویان بیشترین اهمیت را در مقایسه با سایر اهداف بدان قائلند، کسب امنیت فردی است. هدف‌هایی مثل کسب آزادی و استقلال و داشتن امنیت شغلی و اجتماعی و سیاسی و داشتن آرامش خانوادگی از خواسته‌های مهم دانشجویان دختر و پسر (به‌طور مساوی) است. بنابراین در درجه اول، رسیدن به امنیت فردی و سپس امنیت اجتماعی، برای دانشجویان اهمیت دارد هرچند که هر دو در طبقه اهداف امنیتی قرار می‌گیرند، اما علی‌رغم اهمیت فراوان این هدف در زندگی، دانشجویان، فاصله زیادی از آن دارند و وصول بدان نیز چندان به تلاش آنها بستگی ندارد و تحت کنترل آنها نیست (به‌ویژه برای دختران)، هرچند که این هدف را بیشتر از هدف امنیت اجتماعی تحت کنترل خود می‌بینند. به همین جهت برای رسیدن به این هدف در دو بخش اجتماعی و فردی تمایل به ایجاد تغییر نشان می‌دهند. این تمایل در پسران دانشجو بیش از دختران است. آنها تغییر شرایط سیاسی - اقتصادی و فرهنگی جامعه و نیز رفتار و عقاید خود را لازمه تأمین امنیت فردی می‌دانند.

هرچند که این هدف در زندگی برای دانشجویان بسیار دور از دسترس است ولی به لحاظ اهمیت فوق‌العاده‌ای که دارد و نیز انگیزش شدید به تغییر شرایط اجتماعی (در درجه اول) و سپس عقاید و رفتار خود و نیز به دلیل وابستگی این هدف به امنیت اجتماعی، احتمال می‌رود که دانشجویان پاسخی عملی در دو زمینه فردی و اجتماعی از خود ظاهر سازند. بنابراین به‌نظر

می‌رسد اهداف مربوط به آزادی و امنیت فردی دانشجویان نیاز به بررسی و توجه عاجل داشته باشد.

کسب محبت و دوستی مردم: برقراری دوستی، جلب محبت و احترام مردم از اهداف مهم در زندگی دانشجویان است. این هدف از نظر اهمیت بعد از هدف امنیت فردی قرار دارد. دختران در کلیه سطوح سنی این هدف را مهم‌تر از پسران دانشجو دانسته‌اند ولی در سایر ابعاد بین دختران و پسران تفاوتی وجود ندارد. یعنی هر دو گروه رسیدن به این هدف را بسیار دور می‌بینند اگر رسیدن بدان را تحت کنترل خود بدانند. حتی دانشجویان معتقدند در صورت لزوم باید در رفتار خود و شرایط اجتماعی تغییر ایجاد کنند تا امکان رسیدن به هدف تسهیل گردد.

با توجه به اینکه اهمیت این هدف کمی بیش از هدف امنیت اجتماعی است و در رتبه دوم اهمیت اهداف زندگی دانشجو قرار می‌گیرد و بسیار تحت کنترل فرد است، و شخص باور دارد که با تلاش می‌تواند بدان برسد، بنابراین بر تلاش فردی برای رسیدن بدان بیش از پیش تأکید خواهد نمود و این تلاش به مراتب بیشتر از امنیت اجتماعی است هرچند که خود را در حال حاضر بسیار دور از هدف موردنظر خود در زندگی می‌بیند. از آنجائی که این هدف از نظر تئوریک پس از هدف امنیت قرار می‌گیرد به نظر می‌رسد دانشجویان پس از تأکید بر هدف امنیت فردی و اجتماعی، برای وصول به محبت و صمیمیت اجتماعی تلاش کنند هرچند که آن را مطلوب و ارزشمند بدانند. بنابراین از دیدگاه نظری، احتمال تلاش برای جلب محبت مردم از سوی دانشجویان علی‌رغم اهمیتی که در زندگی خود بر آن قائلند به شدت هدف‌های امنیتی زندگی آنان نیست و شاید به همین دلیل فاصله اهداف زندگی کنونی آنان تا وصول بدین هدف بسیار زیاد است.

به لحاظ آنکه دانشجویان برای هدف جلب محبت و دوستی مردم ارزش بالایی قائلند و نیز بیشترین فاصله از آن را در وضعیت کنونی احساس می‌کنند می‌تواند حاکی از آن باشد که دانشجویان هنوز خود را در مرحله‌ای نمی‌دانند که بتوانند در مورد کسب محبت و دوستی مردم بیاندیشند و به همین جهت با آن فاصله دارند، هرچند که آن را مهم می‌دانند. این نتیجه نیز با

بحث‌های قبلی که بر سلسله مراتب اهداف زندگی افراد تکیه داشت، مطابقت داشته و از طریق داده‌های به دست آمده نیز احتمال چنین مطلبی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

کسب امنیت اجتنابی: این هدف جزء کم‌اهمیت‌ترین اهداف زندگی به‌ویژه برای پسران دانشجوی بوده است. به بیانی دیگر دانشجویان چندان علاقه‌مند نیستند که برای حفظ امنیت خود از مکانیزم‌های اجتنابی مثل دوری گزیدن از مشکلات و درگیری‌های موجود در جامعه برای حفظ امنیت استفاده کنند. هرچند که طبیعی است دختران ایرانی از این مکانیزم بیش از پسران استفاده کنند چنین برداشتی همسو با بحث‌های قبلی است زیرا همان‌گونه که بیان شد دانشجویان ترجیح می‌دهند فعالانه در حل مشکلات دخالت نمایند تا آنکه به روش اجتنابی از آن به دور باشند. شاید به همین جهت باشد که نمره دانشجویان در سؤال مربوط به خروج از کشور و رفتن به کشوری دیگر برای رسیدن به اهداف زندگی بسیار پایین بود، زیرا از نظر آنان این عمل نوعی واکنش انفعالی است تا فعالانه.

دانشجویان معتقدند این هدف چندان در دسترس آنها نیست و نمی‌توانند به راحتی از مشکلات امنیت اجتماعی دوری گزینند. البته در این زمینه سنین بالاتر بیشتر از جوان‌ترها از این مکانیزم استفاده می‌کنند چون حاکی از تجارب آنها در زندگی مبنی بر دوری از درگیری برای حفظ خود بوده و به تلاش و کنترل آنها نیز خیلی وابسته نیست. ولی در صورتی که بخواهند بدان برسند باید بیشتر تغییر را در شرایط سیاسی - اقتصادی و فرهنگی جامعه ایجاد نمایند تا در بخش فردی و خانوادگی خود.

مطابق با آنچه گفته شد انتظار نمی‌رود که برای رسیدن به این هدف، یعنی هدف اجتناب از آشوب و پرخاشگری در جامعه، تصمیم جدی از سوی دانشجویان اتخاذ گردد. بلکه انگیزش آنان در جهت حرکت به سوی رسیدن به اهداف از طریق حل مشکلات است تا کناره‌گیری و برخورد منفعلانه. بنابراین با چنین سمت‌گیری در دانشجویان باید آنان را در حل مشکلات به‌ویژه مشکلات امنیتی فعالانه شرکت داد تا آنان احساس کنند در برآوردن اهداف زندگی خود نقش دارند و از این طریق رشد آنان تسهیل گردیده و مسئولان نیز اطمینان حاصل می‌کنند که

استراتژی‌های انتخابی آنان در مورد رسانیدن جوانان به اهداف زندگیشان و نیز رفع مشکلات اجتماعی مؤثر واقع می‌گردد.

بنابراین در مجموع نتایج ضمن تأیید نظریه برانداشتاتر مبنی بر فعال بودن انسان گویای آن است که اهداف زندگی دانشجویان به ترتیب اهمیتی که دارند عبارتند از هدف‌های امنیتی فردی، امنیت اجتماعی و جلب دوستی و محبت مردم، کسب احترام و قدر و منزلت و بالأخره هدف اجتنابی امنیتی. دانشجویان برای رسیدن به این اهداف تلاشی فعالانه دارند که هم متوجه تغییر در رفتار و عقاید خود آنها است و هم متوجه تغییر در شرایط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه است. نتایج حاکی از اندیشه‌ها و انگیزش‌های قوی در ایجاد تغییرات در ابعاد فردی و اجتماعی است که برای مسئولان و برنامه‌ریزان حاوی پیام‌های بسیار مؤثری است. این اندیشه‌ها و انگیزش‌ها در مرتبه اول متوجه اهداف امنیتی است که زمینه‌ساز و نیز شرط لازم برای وصول به اهداف متعالی‌تر می‌تواند باشد.

پی‌نوشت‌ها

1. SDA= Subjective Developmental Attainment Development

pi = perceived importance of the ith-goal

sdi = perceived distance from the ith-goal

2. PCD = Personal Control over

ac = autonomous control

hc = heteronomous control

3. SCT = Self- Corrective Tendency

pc = perceived corrective tendency

4. APD = Affective outlook of Personal Development

pe = perceived emotion

منابع

- احمدی، ع.، «بررسی رابطه نظام ارزشی با پیشرفت تحصیلی و سلامت روانی در دانشجویان»، مجموعه خلاصه مقالات اولین سمینار بهداشت روان دانشجویان، ۱-۲ اسفند ماه ۱۳۸۰، دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، ص ۴۹.

- عبدالمالکی، ب.، «بررسی اولویت‌ها و معیارهای ازدواج در بین دختران دانشجوی رشته علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی (واحد تهران مرکز) سال ۱۳۷۹»، مجموعه خلاصه مقالات اولین سمینار بهداشت روان دانشجویان، ۱-۲ اسفند ماه ۱۳۸۰، دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، ص ۶۸.

- کرمی نوری، ر. و آ. مکرمی و م. محمدی فر و ا. یزدانی، «مطالعه عوامل مؤثر بر احساس شادی و بهزیستی در دانشجویان دانشگاه تهران»، مجله روان شناسی و علوم تربیتی، سال سی و دوم، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۸۱، ص ۳-۴۱.

- Bandura, A., The self and mechanisms of agency, In J. Suls (Ed.), *Psychological perspectives on the self* (Vol. 1), Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1980, p. 3- 40.
- Brandtstadter, J., Personal and social control over development: Some implications of an action perspective in life-span developmental psychology, In P. B. Baltes & O. G. Brim, Jr. (Eds.), *Life-span development and behavior* (Vol. 6) New York: Academic Press, 1984, p. 1-32.
- _____, Action development and development through action, *Human Development*, 1984 b, p. 27, 115-118.
- _____, Personal self-regulation and development: Cross-sequential analyses of development-related control beliefs and emotions, *Developmental Psychology*, 1989, p. 1, 96-108.
- Brandtstadter, J. & Greve, W., Explaining the resilience of the aging self: Reply to Carstensen and Freud, *Dev. Rev.*, 1994, p. 14, 93-102.
- Brandtstadter, J., Krampen, G., & Heil, F. E., Personal control and emotional evaluation on personal development in partnership relations during adulthood. In M. M. Baltes & P. B. Baltes (Eds.), *The psychology of aging and control*, Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1986, p.265- 296.
- Feather, N. T. (Ed.), *Expectations and actions. Expectancy-value models in psychology*, Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1982.
- Harter, S., *The construction of the self: A developmental perspective*, New York: Guilford Press, 1999.
- Lazarus, R. S., & Launier, R., Stress-related transactions between person and environment. In L. A. Pervin & M. Lewis (Eds.), *Perspectives in interactional psychology*, New York: Plenum Press, 1978, p. 287-327.
- Lerner, R. M., *On the nature of human plasticity*, Cambridge, England: Cambridge University Press, 1984.
- Manaster, G.J., *Adolescent development and the life tasks*, Boston: Allyn & Bacon, 1977.
- Maslow, A. H. *Toward a psychology of being* (2nd. Eds.), New York: Van Nostrand Reinhold, 1968.
- Peterson, D., & Seligman, M. E. P., Causal explanations as a risk factor for depression: Theory and evidence, *Psychological Review*, 1984, p. 91, 347-374.
- Pulkkinen, L., & Caspi, A., *Paths to successful development* (Ed.), Cambridge University Press, UK, 2002.
- Quigley, K. S., & Feldman Barrett, L., Emotional learning and mechanisms of international psychological change. In J. Brandtstadter, & R.M. Lerner (Eds.), *Action and development: Origins and functions of intentional self-development*, Thousand Oaks, CA: Sage, 1999, p. 435- 464.
- Rokeach, M., *The nature of human values*, New York: Free Press, 1973.
- Weiner, B., & Litman-Adizes, T., An attributional expectancy-value analysis of learned helplessness and depression, In J. Garber & M. E. P. Seligman (Eds.), *Human helplessness*, New York: Academic Press, 1980, p. 35- 57.
- Weiner, B., The emotional consequences of causal attributions. In M. S. Clark S. T. Fiske (Eds.), *Affect and cognition*, Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1982, p. 185- 209.

APPEN: A

Q:	Factor s	Q:	factors
رسیدن به امنیت شغلی، سیاسی، اجتماعی کسب موفقیت شغلی کسب استقلال و آزادی خود نیود مشاجره در خانواده	F3 هدف امنیت فردی	کمک به تحقق عدالت اجتماعی کمک به تحقق قانون و نظم در جامعه نبود قتل و جنایت و دزدی در جامعه خدمت و کمک به مردم نداشتن احساس انزجار و تنفر از جامعه	F1 هدف امنیت اجتماعی
برقراری دوستی و همدمی با دیگران یافتن دوست جلب محبت و رضایت دیگران جلب احترام دیگران نداستن احساس غربت و تنهایی	F4 هدف نیاز دوستی و محبت اجتماعی	کمک به تحقق ارزش‌ها و خواست‌های اجتماعی کمک به تحقق ارزش‌ها و خواست‌های مذهبی رهاشدن از احساس پوچی در زندگی	
دوری جستن از آشوب‌های اجتماعی دوری جستن از پرخاشگری موجود در جامعه 1- حفظ تندرستی خود 2- رها شدن از نگرانی‌های روانی 11- تشکیل خانواده 12- برقراری روابط جنسی	F5 هدف امنیت اجتنابی	کسب شهرت و معروفیت کسب افتخار رسیدن به یک مقام اجتماعی رسیدن به مرتبه علمی جهانی کسب موفقیت تحصیلی هدایت و رهبری مردم	F2 هدف احترام- قدر و منزلت
		21- رفتن به کشوری دیگر برای برآوردن نیاز 22- گرسنه نماندن خود و خانواده ام 29- زیبایی جسمانی	**

** Omitted from the analysis due to low measured variance

APPEN: B

احساس شما نسبت به تجارب زندگیتان در پنج سال گذشته چیست؟

بسیار ناامید	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار امیدوار
بسیار افسرده	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار شاد
بسیار ناتوان	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار توانا
بسیار منفعل	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار فعال
بسیار نامطمئن	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار مطمئن
بسیار بی رغبت	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار باانگیزش و باعلاقه
بسیار بی هدف	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار هدفمند

احساس شما نسبت به تجارب زندگیتان در پنج سال آینده چیست؟

بسیار ناامید	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار امیدوار
بسیار افسرده	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار شاد
بسیار ناتوان	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار توانا
بسیار منفعل	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار فعال
بسیار نامطمئن	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار مطمئن
بسیار بی رغبت	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار باانگیزش و باعلاقه
بسیار بی هدف	۱	۲	۳	۴	۵	بسیار هدفمند